

FOLKETINGETS EU-OPLYSNING

Christiansborg
1240 København K
telefon 3337 3337
fax 3337 3330
euopl@folketinget.dk
www.eu-oplysningen.dk

NR. 1

NOVEMBER 2007

Hvad er EU? EU's udvikling

De fleste mennesker hører jævnligt et eller andet om Den Europæiske Union; »EU har besluttet...«, »EU mener...«, »Nede i EU...« osv. For mange mennesker kan EU virke stort og uoverskueligt, og mange stiller fra tid til anden spørgsmålet: Hvad er EU egentlig? Dette faktablad er en kort introduktion til, hvad EU er.

EU er hverken en forbundsstat som USA eller en mellemfolkelig organisation som FN. EU er et politisk, økonomisk og juridisk forpligtende samarbejde mellem 27 europæiske lande. Et samarbejde, der omfatter en lang række politikområder. På nogle områder er medlemslandene forpligtet til at finde løsninger i fællesskab, inden for andre områder står de mere frit.

På de områder, hvor EU vedtager fælles regler, er medlemslandene forpligtet til at indføre disse regler. Det betyder også, at medlemslandene ikke kan vedtage nationale regler, som er i strid med de fælles EU-regler. På nogle områder kan EU træffe beslutninger selv om ikke alle lande stemmer for et forslag (kvalificeret flertal). Derfor må EU's medlemslande på nogle områder acceptere nye regler, hvis et flertal af de andre medlemslande

ønsker det. Der er også områder hvor EU-samarbejdet udelukkende handler om at udveksle erfaringer og opstille fælles målsætninger. Her er det frivilligt, om medlemslandene ønsker at leve op til målsætningerne.

For at forstå, hvordan og hvorfor EU er blevet til det, det er i dag, er det nødvendigt at kende EU's historie.

EU's historie

Grundstenen til det EU, vi kender i dag, blev lagt kort efter 2. Verdenskrig, hvor Europa var en verdensdel i kaos. For at sikre fred, stabilitet og økonomisk vækst fødtes tanker om et nært og fast samarbejde mellem de tidligere krigsførende lande.

Den 9. maj 1950 præsenterede Frankrigs udenrigsminister, Robert Schuman, et forslag om det Europæiske Kul- og Stålfællesskab. Forslaget udsprang af et ønske om en fælles kontrol med de industrier, som havde gjort et militært oprustningskapløb muligt før og under krigen. Formålet var via kontrol med de tunge industrier at umuliggøre krig mellem de deltagende lande. Traktaten om det Europæiske Kul- og Stålfællesskab trådte i kraft i 1952

MEDLEMSSKAB AF EU/EF

År	Medlemsland
1951	Belgien, Frankrig, Holland, Tyskland, Italien og Luxembourg
1973	Irland, Storbritannien og Danmark
1981	Grækenland
1986	Portugal og Spanien
1995	Sverige, Finland og Østrig
2004	Estland, Letland, Litauen, Polen, Tjekkiet, Slovakiet, Ungarn, Slovenien, Cypern og Malta
2007	Bulgarien og Rumænien

HVAD ER EN TRAKTAT?

En traktat er en juridisk forpligtende aftale, der fastsætter de grundlæggende regler og principper for et samarbejde mellem lande.

DET INDRE MARKED

Det indre marked betyder fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital inden for EU-medlemslandenes grænser, hvilket indebærer afvikling af forskellige former for handelshindringer.

LISSABON-TRAKTATEN

Lissabon-traktaten forventes at træde i kraft den 1. januar 2009. Inden da skal den godkendes endeligt i alle EU-landene.

og blev startskuddet til et stadig tættere europæisk samarbejde.

Gennem årene har samarbejdet udviklet sig såvel i dybden som i bredden, hvilket betyder, at det dækker stadig flere politikområder, og at flere lande er kommet med.

Den første justering af det europæiske samarbejde kom i 1958, da Rom-traktaten trådte i kraft. Medlemsskaren, som dengang bestod af seks lande (Tyskland, Frankrig, Italien, Holland, Belgien og Luxembourg), var blevet enige om at arbejde hen imod et fælles marked med afskaffelse af indre toldmure og etablering af en vis beskyttelse mod varer udefra.

Danmark medlem af EF i 1973

For Danmarks vedkommende kom det europæiske samarbejde først for alvor til at spille en rolle i begyndelsen af 1970'erne. Efter intense debatter mellem modstandere og tilhængere af dansk indmeldelse i det daværende EF valgte et flertal af danskerne den 2. oktober 1972 at stemme for medlemskab af EF. Det betød, at Danmark fra 1. januar 1973 blev medlem af EF.

Det indre marked

For at nå målet om et fælles marked vedtog EF i 1985 »EF-Pakken«, som den blev døbt i Danmark. Det officielle navn er »Den Europæiske Fællesakt«. Formålet med denne traktatændring var at gennemføre det indre marked, som det var foreslået af Kommissionen i 1985. »EF-Pakken« indebar også overgangen til, at Rådet kunne træffe beslutninger med kvalificeret flertal frem for med enstemmighed på områder, som berørte det indre marked. Den 1. januar 1993 var det indre marked i det store hele på plads.

EF bliver til EU

I november 1993 trådte en ny ændring af EU-traktaterne i kraft. Denne traktatændring blev omtalt som Maastricht-traktaten og betød blandt andet, at EF fik et nyt navn: Den Europæiske Union eller blot EU.

Før EU nåede så langt, måtte traktaten til folkeafstemning i nogle af medlemslandene. I Danmark var Maastricht-traktaten til folkeafstemning to gange, anden gang suppleret af Edinburgh-aftalen, der indebar fire danske forbehold over for traktaten. De fire forbehold drejede sig om unionsborgerskab, tredje fase af ØMU'en (euroen), afgørelser og aktioner på forsvarsområdet og endelig det overstatslige samarbejde om retlige og indre anliggender.

I traktaten fra 1993 blev det ligeledes fastslået, at de lande, som kunne leve op til en række økonomiske kriterier, ville gå sammen om en ny valuta den 1. januar 1999. Den beslutning har foreløbig resulteret i, at 13 af de 27 EU-lande har afløst deres nationale valuta med den fælleseuropæiske valuta euroen. Euromønter og sedler kom på gaden den 1. januar 2002.

Fra 15 til 27 EU-lande

Siden Maastricht-traktaten er der vedtaget en række nye traktater - Amsterdam-traktaten fra 1997, Nice-traktaten fra 2000 samt to tiltrædelsestraktater, der blev underskrevet henholdsvis i 2002 og 2005.

På topmødet i København i 2002 blev vejen banet for den historiske udvidelse af EU: Otte lande fra Central- og Østeuropa samt Cypern og Malta kunne optages den 1. maj 2004. Året efter - i 2005 - blev der indgået en aftale med Rumænien og Bulgarien, således at de den 1. januar 2007 ligeledes kunne tilslutte sig.

Udsigten til den store udvidelse af medlemskredsen fra 15 til 27 lande skabte et pres for at ændre traktatgrundlaget, og i 2004 nåede EU's stats og regeringschefer til enighed om et nyt samlet traktatgrundlag - Traktat om en Forfatning for Europa. Forfatningstraktaten - som den blev kaldt - blev imidlertid afvist ved folkeafstemninger i Frankrig og Holland og siden hen skrinlagt. Efter to års tænkepause blev der i oktober 2007 med Lissabon-traktaten opnået enighed om en række reformer, som skal lette det fremtidige arbejde i det udvidede EU.

Undertegnelse af Rom-traktaten i 1951

